

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS
PIRMOSIOS VALDYBOS PIRMASIS SKYRIUS**

ANALITINĖ PAŽYMA APIE 2013 M. „EUROBAROMETRO“ APKLAUSĄ

2014-02-11 Nr. 18-06-16

Vilnius

Apklausa atlikta: 2013 m. vasario 23 – kovo 10 dienomis 28 ES šalyse, kuriose buvo apklausti 27 786 gyventojai. Lietuvoje buvo apklausti 1 029 respondentai.

Atliekant tyrimą, korupcija buvo laikomas siūlymas, davimas, reikalavimas ir priėmimas kyšio, dėkingumo mokesčio (rus. *otkat*), vertingos dovanos ir svarbios paslaugos, taip pat piktnaudžiavimas tarnyba, siekiant asmeninės naudos.

Palyginimas: šio „Eurobarometro“ duomenys, esant galimybei, buvo palyginti su 2011 m. „Eurobarometro“, Pasaulinio korupcijos barometro, 2011 m. Korupcijos žemėlapiu ir kitų tyrimų duomenimis. Buvo siekiama nustatyti, ar šie tyrimai atskleidžia vienodus duomenis.

Tyrimo aspektai, problematika:

- Svarbu pažymėti, kad tyrimo apklausa atlikta prieš metus, t. y. vykstant Darbo partijos bylos svarstymui ir praėjus tik keliems mėnesiams po Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų, kurių metu buvo užfiksuota pažeidimų, todėl šie veiksniai galėjo turėti įtakos vertinant korupciją. Be to, kai kurie skaičiai ir tyrimų duomenys yra paimti iš 2011–2012 metų ataskaitų (pvz., Viešųjų pirkimų apimtys yra 2011 metų).

- Pateikiama procentinė išraiška: siekiant nustatyti korupcinę patirtį, „Eurobarometro“ apklausoje užduodamas klausimas, ar per pastaruosius 12 mėnesių respondentui teko turėti kontaktų (lankytis) tam tikroje valstybinėje įstaigoje. Į kitą klausimą prašoma atsakyti remiantis asmenine patirtimi, t. y. teigiamai atsakius į klausimą apie apsilankymą sveikatos priežiūros įstaigoje per pastaruosius 12 mėnesių (59 proc., psl. 76), prašoma atsakyti, ar lankantis ten iš respondento buvo prašoma ar tikėtasi neteisėto atlygio (21 proc. atsakė teigiamai, 81 psl.). Atkreiptinas dėmesys, kad 21 proc. yra skaičiuojamas nuo 59 proc. apsilankiusiųjų, o ne nuo bendro respondentų skaičiaus.

- Pastebėtina, kad tarp kelių rodiklių nėra aiškaus skirtumo. Atliekant tyrimą (76 psl.) yra klausama, ar per pastaruosius 12 mėnesių asmenys turėjo kontaktų sveikatos apsaugos srityje (59 proc. respondentų atsakė teigiamai), o tyrimo 86 psl. klausama, ar asmeniui teko lankytis pas bendrosios praktikos gydytoją ar ligoninėje (75 proc. respondentų atsakė teigiamai). Lietuvos gyventojų procentinė dalis, kurie prisipažino mokėję nelegalų atlygį, ir asmenų, iš kurių buvo tikimasi nelegalaus atlygio, abiem atvejais nesiskiria (po 21 proc.).

- Pagal šio tyrimo duomenis, Lietuva yra greta Slovakijos, Latvijos, kartais Čekijos ir Lenkijos. Dažnai Lietuva lenkia Bulgariją, Graikiją, Rumuniją ir Kroatiją, tačiau gerokai atsilieka nuo Skandinavijos šalių ir Vokietijos.

- Ši apklausa yra išsamesnė ir informatyvesnė nei 2011 m. Tačiau kai kurie klausimai, kurie buvo analizuojami anksčiau, atliekant 2013 m. tyrimą nebuvo užduodami (pvz., klausimai apie korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo sąsajas), todėl buvo sunku palyginti abu tyrimus laiko atžvilgiu.

- Ši apklausa iš dalies patvirtina kitų tyrimų duomenis (Pasaulinio korupcijos barometro, Korupcijos žemėlapiu ir pan.) ir dar kartą patvirtina teiginį, kad dažniausiai gyventojai susiduria su korupcija policijoje (Lietuvos atveju – tai būtų kelių policija) ir sveikatos apsaugos institucijose (daugeliu atveju gydymo įstaigose).

Neigiami tyrimo aspektai Lietuvai

1. Lietuvos gyventojų nuomonė apie korupcijos paplitimą Lietuvoje. Net 95 proc. respondentų mano, kad korupcija mūsų šalyje labai paplitusi. Be to, šis rodiklis ženkliai viršija ES vidurkį, kuris siekia 76 proc. Šioje srityje mes lenkiame kaimynines šalis, tačiau esame greta Graikijos, Ispanijos, Italijos, Čekijos (psl. 20).

Lentelėje pateikiama 2007, 2011 ir 2013 m. „Eurobarometro“ tyrimo duomenys. Pažymėtina, kad gali būti neatitikimų dėl skirtingų klausimo formulavimų 2011 ir 2013 m.

	Sutinkančiųjų, kad jų šalyje korupcija yra svarbi problema			Manančiųjų, kad korupcija yra paplitusi jų šalyje	
	2007 m., %	2011 m., %	Skirtumas	2013 m., %	Skirtumas, palyginti su 2011 m.
Danija	22	19	-3	25	+3
Suomija	51	36	-15	36	0
Čekija	88	90	+2	95	5
Estija	82	72	-10	65	-7
Vengrija	96	96	0	89	-7
Latvija	84	83	-1	83	0
Lietuva	86	89	+3	95	+6
Lenkija	74	67	-7	82	+15
Slovakija	83	78	-5	90	+12
Slovėnija	94	95	+1	91	-4
Graikija	98	98	0	99	+1
Bulgarija	97	95	-2	84	-11

2. Gyventojų, manančių, kad korupcijos lygis šalyje didėja, skaičiaus didėjimas. Atsakydami į tyrimo klausimą: „Jūsų nuomone, per pastaruosius trejus metus, korupcijos lygis jūsų šalyje išaugo, liko nepakitęs ar sumažėjo“, 53 proc. Lietuvos respondentų atsakė, kad lygis išaugo. Tiesa,

šiuo atveju Lietuva neviršija ES vidurkio, tačiau taip manančių gyventojų skaičius, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo 6 proc.

Lentelėje pateikiami 2011 ir 2013 m. Lietuvos (LT), Latvijos (LV), Estijos (EE), Lenkijos ir ES vidurkio (ES) duomenys.

	PL 2013	PL 2011	LT 2013	LT 2011	LV 2013	LV 2011	EE 2013	EE 2011	ES 2013	ES 2011
Manau, kad mano šalyje per pastaruosius 3 metus korupcijos lygis išaugo, %	38	28	53	47	33	34	31	25	56	47

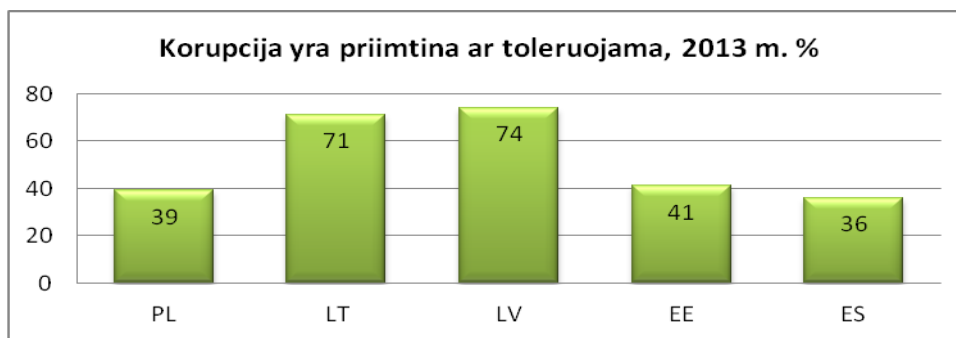
Suvokimą, kad korupcijos lygis didėja, atspindi ir 2012 m. Pasaulinio korupcijos barometro duomenys, kadangi 64 proc. šio tyrimo respondentų teigė, kad korupcijos lygis išaugo, ir 2011 m. Korupcijos žemėlapis, nes į klausimą „ar korupcijos lygis per penkis metus pakilo“, 53 proc. gyventojų atsakė teigiamai.

3. *Manoma, kad korupcija padeda spręsti klausimus valstybinėse įstaigose* ir tai yra priimtinas būdas gauti reikiamą viešą paslaugą. Tokias tendencijas geriausiai atskleidžia atsakymai į klausimą: „Jūsų manymu, pažintys ir kyšiai yra lengviausias būdas gauti atitinkamą viešąją paslaugą?“ (48 psl.) – **88** proc. respondentų atsakė teigiamai, ir pagal šį rodiklį Lietuva yra 4-a ES, kartu su Čekija, Italija ir Slovėnija.

Siekiant gauti viešąją paslaugą yra priimtina atsilyginti ...	2013 m., %				
	PL	LT	LV	EE	ES
Suteikiant paslaugą mainais (13 psl.)	28	54	48	28	26
Dovanomis (14 psl.)	31	60	67	32	23
Pinigais (15 psl.)	11	42	38	18	16
Pažintys ir kyšiai palengvina reikiamų viešųjų paslaugų gavimą	84	88	81	72	73

Galima teigti, kad tokios tendencijos sukuria savotišką paradoksą, kadangi gyventojai yra nepatenkinti egzistuojančia korupcija ir mano, kad ji didėja ir pripažįsta jos žalą (73 proc. lietuvių mano, kad korupcija iškreipia konkurenciją verslo pasaulyje), tačiau mano, kad yra priimtina pasinaudoti kyšiais ir pažintimis, siekiant išspręsti tam tikrus klausimus valstybinėje įstaigoje.

Panaši tendencija atsispindi ir atsakymuose apie korupcijos toleranciją: Lietuvos duomenys dvigubai lenkia ES vidurkį ir patenka tarp 3 pirmaujančių šalių, kuriose respondentai taip pat mano, kad korupcija yra priimtina ir toleruojama jų šalyje (Lietuvą lenkia tik Latvija).

4. Verslo ir politikos santykis bei korupcija kaip verslo kultūros dalis

Atliekant tyrimą buvo pateikti teiginiai: „korupcija yra verslo kultūros dalis“ (54 psl.), „ryšiai su politikais – pagrindinė sėkmingo verslo sąlyga“ (psl. 56), „aukšto lygio korupcijai Lietuvoje skiriamas nepakankamas dėmesys“ (65 psl.) ir kt. Lietuvoje absoliuti dauguma respondentų sutiko su pateiktais teiginiais, tačiau verta paminėti, kad teigiamai atsakiusių respondentų procentinė dalis yra artima ES vidurkiui.

Sutinku su teiginiu, kad mano šalyje ...	2013 m., %				
	PL	LT	LV	EE	ES
Artimi politikų ir verslininkų santykiai lemia aukštą korupcijos lygį, 55 psl.	83	85	80	81	81
Korupcija yra verslo kultūros dalis	71	73	60	60	67
Ryšiai su politikais – pagrindinė sėkmingo verslo sąlyga	62	73	55	60	56
Aukšto lygio korupcijai skiriamas nepakankamas dėmesys, 65 psl.	72	82	77	66	73

5. Vengimas pranešti apie korupcijos atvejus

Nors, gyventojų nuomone, aukšto lygio korupcijos bylomis neužsiimama pakankamai (4 punkto lentelė), kiti apklausos duomenys atskleidžia, kad patys Lietuvos gyventojai nėra linkę pranešti apie korupcinius nusikaltimus, nes tik 2 proc. asmenų, susidūrusių su korupcija ar buvusių korupcinio pobūdžio nusikaltimo liudininkais, apie tai pranešė atitinkamai institucijai (psl. 101). Tuo tarpu 36 proc. Nyderlandų ir 31 proc. Suomijos respondentų nurodė, kad pranešė apie patirtą korupcinį įvykį.

25 proc. gyventojų per 12 mėnesių patyrė arba buvo korupcinio atvejo liudininkai – tai taip pat didžiausias procentas ES, kurios vidurkis yra 8 proc. Antrą ir trečią vietą užėmė Slovakija (21 proc.) ir Lenkija (16 proc.). Mažiausiai asmenų, galimai susidūrusių su korupcija, yra Vokietijoje, Suomijoje, Jungtinėje Karalystėje, Maltoje (psl. 97).

2013 m., %	PL	LT	LV	EE	ES
Patyriau arba buvau korupcijos atvejo liudininkas per pastaruosius 12 mėnesių	16	25	8	7	8
Pranešiau tam tikrai institucijai apie tai	1	2	8	9	12
Nepranešiau apie tai	98	60	92	90	74
Manau, kad apie korupciją nepranešama, nes:					
<i>Netikslinga, niekas nebūtų nubaustas</i>	28	43	41	34	33

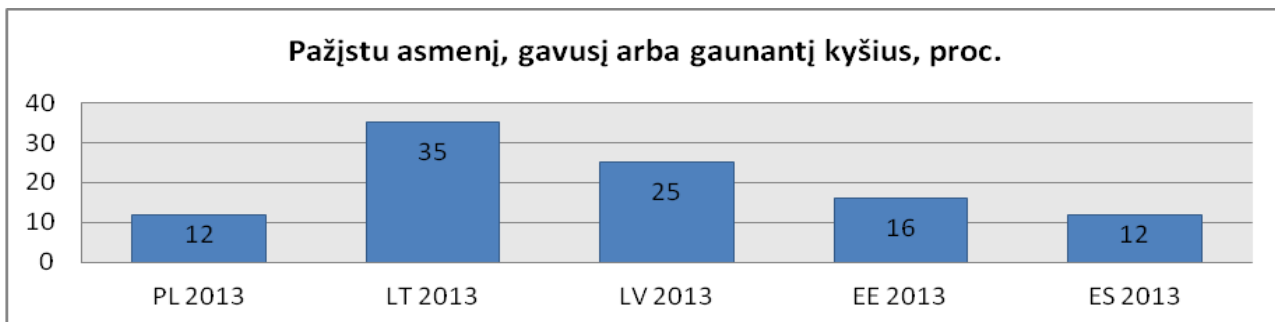
<i>Sudėtinga tai įrodyti</i>	37	42	40	52	47
<i>Nėra tinkamos liudytojų apsaugos</i>	24	33	28	24	31
<i>Nenori nereikalingų rūpesčių su policija ir pan.</i>	22	30	21	25	20
<i>Pasielgia kaip visi</i>	24	22	21	17	20
<i>Nežino, kur tai padaryti</i>	12	17	15	20	21
<i>Neverta dėl to dėti pastangų</i>	19	17	27	21	16
<i>Tai būtų išdavystė</i>	25	17	18	25	16

Atkreiptinas dėmesys, kad net 38 proc. lietuvių atsisakė atsakyti į šį klausimą ir pagal šį rodiklį Lietuva pirmauja ES.

Trys pagrindinės priežastys, kodėl, respondentų nuomone, piliečiai nepraneša apie korupciją, yra šios (psl. 108): „netikslinga, nes niekas nebūtų nubaustas“ (43 proc.), „sudėtinga tai įrodyti“ (42 proc.) ir „nėra tinkamos liudytojų apsaugos“ (33 proc.). Atsakydami į šį klausimą, respondentai turėjo pasirinkti iš pateiktų variantų.

6. Korupcijos suvokimas ir korupcinė patirtis

Remiantis tyrimo duomenimis, lietuviai Europos Sąjungoje pirmauja pagal korupcinę patirtį: 35 proc. Lietuvos gyventojų asmeniškai pažįsta asmenį, gavusį arba gaunantį kyšius (psl. 70), ir šis Lietuvos rodiklis didesnis nei ES. Už Lietuvos rikiuojasi Slovakija, Graikija, Latvija ir Vengrija. ES vidurkis yra 12 proc.

Taip pat 29 proc. apklaustųjų sutiko su teiginiu, jog jaučiasi veikiami korupcijos savo kasdiniame gyvenime (ES vidurkis – 26 proc.).

2013 m., %	PL	LT	LV	EE	ES
Pažįstu asmenį, gavusį arba gaunantį kyšius, 70 psl.	12	35	25	16	12
Esu asmeniškai veikiamas korupcijos kasdiniame gyvenime, 32 psl.	27	29	20	22	26

Kaip labiausiai korumpuotas respondentai išskyrė kelias sritis: vietos ir regionų valdžios institucijos (86 proc.), sveikatos apsauga (74 proc.), policija / muitinė¹ (63 proc.), teismai (49 proc.). Pastebėtina, kad nepasitikėjimas sveikatos apsauga ir policija bei muitine padidėjo 6–10 procentų.

¹ Atliekant tyrimą muitinė ir policija yra sujungtos į vieną dėmenį, todėl negalima nustatyti, kuri iš jų yra labiau korumpuota. Pvz.: atliekant 2011 m. tyrimą policija ir muitinė buvo atskirtos ir atitinkamai asmenų, iš kurių buvo tikimasi kyšio, policijoje buvo 6 proc., o muitinėje – tik 1 proc. nuo šiose įstaigose apsilankiusių asmenų.

Manau, kad korupcija yra labiau paplitusi...	%									
	PL 2013	PL 2011	LT 2013	LT 2011	LV 2013	LV 2011	EE 2013	EE 2011	ES 2013	ES 2011
Vietos ir regionų valdžios institucijose	75		86		76		68		77	
Sveikatos apsaugos srityje	53	48	74	64	53	57	30	30	33	30
Policijoje / muitinėje	40	28	63	57	58	64	38	35	36	33
Teismų sistemoje	23	32	49	64	32	49	21	40	23	32

Tyrimo duomenys atskleidžia tam tikrą įsivaizduojamos korupcijos ir tikrosios patirties atotrūkį. Parodoma ta respondentų procentinė dalis, kurie asmeniškai turėjo korupcinės patirties, t. y. jiems lankantis tam tikroje valstybinėje įstaigoje iš jų buvo prašoma, tikėtasi neteisėto atlygio arba jie tą neteisėtą atlygį sumokėjo. Prieštaringas ir korupcijos teismų sistemoje vertinimas: nors 49 proc. gyventojų tiki, kad ši sritis yra paveikta korupcijos, tačiau reikalus teismuose yra tvarkę tik 4 procentai respondentų, o kyšio buvo prašoma ar tikėtasi tik iš 1 procento ten apsilankiusiųjų. Todėl tikėtina, kad dauguma Lietuvos piliečių nuomonę apie korupciją teismuose, statybos ar kitose srityse formuoja pagal kitų patirtį arba iš spaudoje pateikiamos informacijos.

Išimtis yra sveikatos apsaugos sektorius (įskaitant ligonines, poliklinikas) ir policija / muitinė, kuriose atitinkamai iš trečdaliao ir ketvirtadaliao apsilankiusiųjų (76 psl. ir priedas T22) buvo prašoma ar tikimasi kyšio (81 psl.). Korupcine patirtimi sveikatos apsaugos srityje mus lenkia tik Rumunija, kurioje 22 proc. apsilankiusiųjų gydymo įstaigose prisipažino, kad iš jų buvo prašoma neteisėto atlygio.

Nors korupcinę patirtį sveikatos apsaugos ir policijos / muitinės srityse turinčių respondentų procentinė dalis, palyginti su ES vidurkiu ir kaimyninėmis valstybėmis, tikrai didelė, tačiau galimai mokėtų atlygių sumos daugeliu atveju buvo iki 50 eurų (apie 180 Lt). Priešingai – teismų sistemoje, nors kyšio buvo prašoma iš mažesnės respondentų dalies, tačiau pati kyšio suma svyruoja nuo 101 iki 200 eurų ir daugiau.

Per pastaruosius 12 mėnesių ...	%				
	PL 2013	LT 2013	LV 2013	EE 2013	ES 2013
Lankėsi gydymo įstaigose	69	59	68	56	59
Iš jų buvo prašoma ar tikėtasi atlygio (T 30)	8	21	3	1	2
<i>iki 50 eurų, T 43</i>	18	23	23	27	13
<i>50–100 eurų, T 43</i>	0	14	21	10	5
<i>101–200 eurų ir daugiau, T 43</i>	11	12	27	8	18
Turėjo reikalų policijoje / muitinėje	42	24	41	46	50
Iš jų buvo prašoma ar tikėtasi atlygio	2	6	3	1	1
<i>iki 50 eurų, T 33</i>	45	35	58	21	34
<i>50–100 eurų, T 33</i>	0	19	5	0	7
<i>101–200 eurų ir daugiau, T 33</i>	0	7	4	15	5
Turėjo reikalų teismuose	7	4	4	5	5
Iš jų buvo prašoma ar tikėtasi kyšio	1	1	0	0	0

<i>iki 50 eurų, T 35</i>	31	0	0		11
<i>50–100 eurų, T 35</i>	0	0	0		0
<i>101–200 eurų ir daugiau, T 35</i>	0	81	56		21

Korupcijai sveikatos apsaugoje yra skirtas atskiras tyrimo skyrius, kuriame buvo ištirta asmenų korupcinė patirtis gydymo įstaigose ir už ką galimai buvo reikalaujama neteisėtai susimokėti (93 psl.). Anot tyrimo dalyvių, dauguma iš jų atsilygino už gydymo paslaugas iš asmeninių paskatų iki arba po paslaugos suteikimo, nes jautėsi įpareigoti arba priversti atidėkoti, neragunami medicinos personalo.

2013 m., %	PL	LT	LV	EE	ES
Buvau apsilankęs pas bendrosios praktikos gydytoją arba ligoninėje per pastaruosius 12 mėnesių	72	75	78	73	77
Atsilyginau už suteiktas paslaugas papildomai, neįskaitant oficialių įmokų, nes:	3	21	7	3	5
<i>Jaučiausi priverstas atsilyginti iki paslaugos suteikimo</i>	16	32	39	20	19
<i>Jaučiausi priverstas atsilyginti po paslaugos suteikimo</i>	21	28	31	22	18
<i>Buvau paprašytas susimokėti už „privilegiuotą“ gydymą</i>	14	4	7	10	19
<i>Medicinos personalas laukė papildomo apmokėjimo iš manęs</i>	19	16	11	8	14
<i>Buvau nukreiptas į privačią gydymo įstaigą tolesniam gydymui</i>	4	8	7	17	12
<i>Medicinos personalas paprašė papildomo apmokėjimo iki gydymo</i>	0	3	3	0	8

Teigiami tyrimo aspektai:

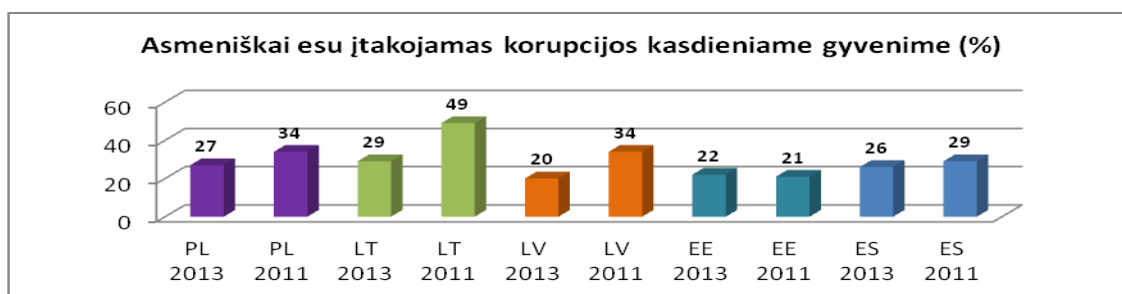
1. Pasitikėjimas baudžiamuoju persekiojimu padidėjo 5 proc. ir dabar Lietuva atitinka ES vidurkį (26 proc.). 26 procentai Lietuvos gyventojų tiki, kad yra pakankamai baudžiamojo persekiojimo priemonių kovoti su korupcija. 17 procentų respondentų sutinka, kad Vyriausybės pastangos kovojant su korupcija yra pakankamos. Šis skaičius, palyginti su ankstesniais metais, yra padidėjęs trimis procentais, tačiau už ES vidurkį, kuris yra 23 procentai, tebėra mažesnis (psl. 64).

Sutinku su teiginiu, jog mano šalyje ...	%									
	PL 2013	PL 2011	LT 2013	LT 2011	LV 2013	LV 2011	EE 2013	EE 2011	ES 2013	ES 2011
Yra pakankamai baudžiamojo persekiojimo pavyzdžių, atgrasinančių nuo korupcinio pobūdžio veikų	30	30	26	21	22	17	39	43	26	22
Vyriausybės pastangos yra pakankamos kovojant su korupcija	28	31	17	14	14	11	30	32	23	22
Europos Sąjungos institucijų pastangos mažina korupciją	41	32	27	26	26	21	35	28	27	22

2. Pagal tyrimo duomenis, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) turima informacija apie korupcinio pobūdžio veikas patikėtų 29 procentai respondentų (psl. 114), t. y. antikorpucine šalies įstaiga pasitikėtų labiau nei žiniasklaida. Tiesa, labiausiai antikorpucine įstaiga pasitikima Slovėnijoje – 46 proc. ir Latvijoje – 32 proc.

3. Svarbus tyrimo rodiklis yra tai, kad asmenų, kurie jaučiasi asmeniškai veikiami korupcijos kasdieniniame gyvenime („Sutinkate ar nesutinkate su teiginiu: Jūs asmeniškai paveiktas korupcijos kasdieniniame gyvenime“ (psl. 32), skaičius sumažėjo beveik dvigubai (nuo 49 proc. 2011 m. iki 29 proc. 2013 m.) ir dabar beveik atitinka ES vidurkį –26 proc. Labiausiai korupcijos paveikti jaučiasi ispanai, mažiausiai – danai.

4. Asmenų, manančių, kad piktnaudžiavimas tarnyba siekiant asmeninės naudos, kyšio gavimas ir davimas yra labiau būdingi tam tikroms sritims, daugeliu atveju sumažėjo, palyginti su 2011 m. tyrimo duomenimis (psl. 26). Pagerėjo nuomonė apie teismus – manančiųjų, jog teismų sistemoje klesti korupcija, sumažėjo 15 procentų. Panašūs ir ūkio subjektų priežiūros srities vertinimo rodikliai (sumažėjo 13 proc.). Žmonės 2013 m. geriau vertina padėtį viešųjų pirkimų srityje (pagal šį rodiklį esame arti ES vidurkio), statybų leidimų srityje (padidėjo 10 procentų), o vertinant politikų, privačių bei finansinių bendrovių (bankų) korupcijos lygį lenkiame ES vidurkius (šiose srityse ES vidurkiai 2013 m. beveik 20 proc. didesni negu Lietuvos rodikliai).

Manau, kad korupcija yra labiau paplitusi ...	%									
	PL 2013	PL 2011	LT 2013	LT 2011	LV 2013	LV 2011	EE 2013	EE 2011	ES 2013	ES 2011
Teismų sistemoje	23	32	49	64	32	49	21	40	23	32
Viešųjų pirkimų srityje	41	36	46	52	47	57	45	52	45	47
Politinių partijų veikloje	39		43		54		61		59	
Ūkio subjektų priežiūros srityje	28	33	41	54	40	52	30	31	35	35
Politikų veikloje	42	27	40	42	41	41	52	42	56	48
Statybų leidimų išdavimo srityje	33	30	39	49	48	53	49	53	43	46
Švietimo srityje	13	11	22	29	20	22	16	18	16	17
Socialinės apsaugos srityje	14		21		16		15		18	
Privačių bendrovių veikloje	19	17	21	25	25	23	32	29	38	32
Finansinių bendrovių veikloje	8		13		13		12		36	

IŠVADOS

1. Lietuvoje daugėja manančiųjų, kad korupcija šalyje yra plačiai paplitusi (proc.).
2. Lietuvos gyventojai mano, kad korupcijos lygis per trejus metus padidėjo.
3. Lietuva patenka tarp keturių pirmaujančių šalių, kurioms būdingas požiūris, kad duoti pinigus, vertingą dovaną ar suteikti paslaugą yra priimtina, siekiant gauti atitinkamas viešąsias paslaugas.
4. Lietuvos gyventojai nėra linkę pranešti apie korupcinius nusikaltimus.
5. Dažniausiai Lietuvos gyventojai su korupcija susiduria sveikatos apsaugos srityje.
6. Galimai egzistuoja įsivaizduojamos korupcijos ir tikrosios patirties skirtumas.
7. Lietuvoje asmenų, kurie jaučiasi asmeniškai veikiami korupcijos kasdieniniame gyvenime, skaičius sumažėjo dvigubai ir priartėjo prie ES vidurkio.
8. Pagerėjo daugelio įstaigų korupcijos lygio vertinimas palyginti su ankstesniais metais: mažiau gyventojų mano, kad korupcija yra paplitusi teismuose ir ūkio subjektų priežiūros srityje.
9. Lietuvoje STT pasitikėtų labiau nei žiniasklaida.
10. Vidurio ir Rytų Europos valstybių gyventojai, tarp jų ir lietuviai, palyginti su Vakarų Europos valstybių gyventojais, mažiau korumpuotais laiko bankus, finansines ir privačias bendroves, taip pat politinių partijų ir politikų veiklą.

PRIDEDAMA. 1 lapas.
